

Opravené studánky

Šárecká
Habrovka
(NRPS: 152)

rok 2007
rok 2021

Krellova studánka
rok 2015 (NRPS: 1462) rok 2021

Uřešova studánka
rok 2008 (NRPS: 320) rok 2021

rok 2008
Okrouhlík
(NRPS: 1627)

rok 2021

Kam za studánkami

O studánkách a pramenech v Praze byla vydána série průvodců s názvem „Studánky a prameny v Praze“ věnovaná několika oblastem. Čísla v mapce na titulní straně odpovídají číslům jednotlivých průvodců:

- 1 – Studánky na Petříně
- 2 – Studánky v Šárce – západ
- 3 – Studánky v Šárce – východ
- 4 – Studánky a prameny v Modřanské roklí
- 5 – Studánky a prameny v Prokopském údolí
- 6 – Studánky a prameny v Kunratickém lese
- 7 – Studánky a prameny ve Zbraslavi
- 8 – Studánky a prameny ve Vínohách

Devátý (západní břeh Vltavy) a **desátý** (levý břeh Vltavy) díl průvodce obsahují téměř 50 dalších studánek a pramenů, které dosud nebyly zmíněny v předchozích průvodcích. Jedná se většinou o solitérní studánky, které jsou mimo významné studánkové oblasti 1 až 8.

Každý průvodce obsahuje mapku, seznam s názvy, fotografiemi a krátkým popisem. Pro lepší nalezení v terénu jsou uvedeny i GPS souřadnice a odkaz do Národního registru pramenů a studánek www.estudanky.eu, kde je víc informací. Průvodce je možné získat zdarma u vydavatele, v informačních centrech hl. m. Prahy, v informačních centrech některých městských částí nebo stáhnout z internetu.

Pro další popularizaci tématu vyšlo velké a malé pexeso, elektronická verze pexesa, studánkové samolepky, trička a bavlněné tašky s potiskem, leták „Co dělat, když...“, každoročně vychází dva druhy studánkových kapesních kalendářů,...

Tyto materiály jsou určeny pro účastníky osvětových akcí (odemkání a zamykání studánek), exkurzí, studánkových soutěží a dalších podobných aktivit.

Kdo se o studánky stará:

V Praze je téměř 200 studánek a pramenů. Větší rekonstrukce zajišťuje přímo hl. m. Praha (odbor ochrany prostředí). V posledních několika letech se nové přírodě blízké úpravy dočkaly např. studánky Roztočilka, Šárecká Habrovka, Veleslavínka, Uřešova, Diana, Ovčí, Pod Děvinem, Dobrá voda, Mariánská, Korek, Krellova a naposledy Okrouhlík.

Drobné úpravy, jako je vyčištění od odpadků nebo napadaných klacků, zanesený nebo ucpaný odtok, jednoduše to, na co není potřeba žádné nářadí, může udělat úplně každý. Mnohdy stačí málo a studánka prokoukne. A také to v Praze množství skupin dobrovolníků i jednotlivců dělá – děkujeme!

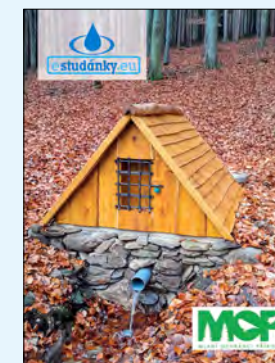
Vydané materiály

Většina vydávaných materiálů se zabývá pražskou tematikou, ale mnohé mají celostátní dosah – jako inspirace pro ostatní zájemce o tuto problematiku.

Informační leták s malým návodem „Co dělat...“ při nálezu pramene či studánky, když je studánka zanedbaná nebo, když ji chcete opravit.

Studánkové kalendáříky

Samolepky (Zbraslav a Šárka)

Kvalita vody ve studánkách

Ze studánek v Praze rozhodně pít nedoporučujeme. Velká většina z nich svými parametry nevyhovuje poměrně přísné vyhlášce 252/2004 Sb. pro pitnou vodu. Zejména mikrobiologické ukazatele (koliformní bakterie a *Escherichia coli*), které je možné zjistit pouze rozbořem v akreditované laboratoři, jsou nevyhovující. Výsledky některých laboratorních rozborů vody z vybraných studánek jsou od roku 2016 v elektronické podobě zveřejněny v Národním registru pramenů a studánek www.estudanky.eu. U tří zdrojů vody v pražské přírodě (Královka, Mariánský pramen a Šárecká Habrovka) sleduje vydatnost pramene Český hydrometeorologický ústav. Ostatně každý, kdo vydatnost zajímá si ji může orientačně vyzkoušet kdekoli – stačí změřit, za jak dlouho se naplní např. 1,5 litrová láhev a pak už jen počítat. Třeba Šárecká Habrovka by stačila pro 200 osob (při pražské spotřebě cca 100 litrů na osobu a den). Při dlouhodobé péči o prameny a studánky včetně monitoringu kvality vody je však stále možnost, že i voda z pražských studánek a pramenů se bude zlepšovat.

Hrnečky, skleničky a podobné nádoby umístěné u studánky vybízející k napití nic nevyprávějí o tom, zda voda je nebo není pitná. Dokonce ani protokol z rozboru vody vyvěšený u studánky není směrodatný, protože vypovídá o kvalitě vody pouze v okamžiku odběru vzorku a zejména bakteriologické údaje mohou značně kolísat. A to i podle způsobu zabezpečení pramene/studánky a možné kontaminace povrchovou vodou, např. vlivem nedávného většího deště.

Hrnečky u studánek jsou součástí obnovených tradic každoročního otvírání nebo odemykání studánek na konci května nebo podzimního zamykání studánek. Řada těchto akcí se koná i v Praze (Kunratice, Šárka, Troja, Čimice,...), kde slavnosti u studánek pořádají různé spolky, základní a mateřské školy i neformální skupiny.

Literatura: Neživá příroda Prahy a jejího okolí (Kovanda J. a kolektiv, Academia + ČGÚ, 2001)

Většina informací byla čerpána z Národního registru pramenů a studánek (www.estudanky.eu, v textu označeno NRPS).

Ministerstvo životního prostředí

Projekt Ekoporadnypraha.cz byl podpořen Hlavním městem Praha. Vychází s podporou Ministerstva životního prostředí.

Materiál nemusí vyjadřovat stanovisko MŽP.

Vydali Mladí ochránci přírody, z.s. (www.emop.cz), © Michal Kulík ISBN 978-80-87221-33-4 (3. upravené vydání, 2022)

Voda v Praze

Základem života byla a je voda. Člověk proto zakládal svá sídla u vodotečí, z nichž získával vodu, jak pitnou tak užitkovou. Později byl donucen zajímat se i o snadno dosažitelné zdroje pitné vody z podzemí.

I když je v Praze zásobování pitnou vodou řešeno vodovodním systémem (primární zdroje jsou většinou mimopražské), je nutno si uvědomit, že kvalita a množství podzemní vody je důležitým indikátorem stavu životního prostředí. Znečištění podzemní vody má dlouhodobé účinky, ale kvantitativní změny mají většinou téměř okamžitý důsledek. Ztráta vody ve studánkách a pramenech jsou proto velmi nepříjemným následkem poklesu úrovně hladiny podzemní vody i dlouhodobého sucha.

Na území Prahy bylo v letech 1987 až 1990 Výzkumným ústavem vodohospodářským zdokumentováno 291 pramenů a 25 jámacích štol. Rozložení pramenů na území Prahy je nerovnoměrné. Nadpoloviční většina vyvěrá na území obvodů Praha 5, Praha 6 a Praha 4. Na levém břehu Vltavy je situováno 59 % a na pravém břehu 41 % pramenů.

Prameny vyvěrající na území Prahy jsou stále velmi významné. I když kvalita vody neodpovídá parametrům pro pitnou vodu, stále mají pro město, městskou přírodu, volně žijící živočichy, pro klima města,... i pro člověka nezastupitelnou roli. Vodu potřebujeme všichni, a to nejen tu pitnou.

V době klimatické změny také studánky a prameny přispívají ke zlepšení našeho životního prostředí. Studánky v Praze slouží pro potěchu oka i srdce poutníka, pro osvěžení turistů, cyklistů, pejsků i jako zdroj vody pro zvěř žijící v městských lesích a parcích. Studánky jsou nedílnou součástí města a městské přírody, zlepšují klima města – bez vody by uhynuly stromy, květiny, zvířata i lidé. To všechno není určitě málo a stojí za to studánky a prameny udržovat a chránit před zánikem.

Většinu pitné vody do Prahy přivádí více než 50 km dlouhé potrubí ze Želivky, kde je úprava vody i pro řadu měst ve Středočeském kraji. Dalším zdrojem pitné vody pro Prahu jsou vrty u Káraného a od poloviny roku 2021 také Vltava prostřednictvím vodárny v Podolí, kde proběhla rekonstrukce technologie na úpravu vody (je zde i muzeum a probíhají exkurze pro veřejnost).

Informace o životním prostředí v Praze jsou k dispozici na stránkách města portalzp.praha.eu a www.praha-priroda.cz.

Hlavní město Praha negarantuje zdravotní nezávadnost vody ve studánkách na území Prahy a doporučuje pít vodu pouze z oficiálních pítek.

studánky a prameny v Praze

Souhrnné informace